

NAGY CSOPORT

TÖRPIKE ÓVODA

A gyermek életének egyik legjelentősebb fordulópontja az iskolába lépésének napja. Ez az indulás az, amely iskolai tevékenységének, pályafutásának sikerességét meghatározza, ami a későbbiekben az egész életére kihat.

Az iskolaérettség több dimenziós fogalom, amely a testi fejlettségen, értelmességen kívül összefügg az egész személyiség többirányú fejlettségének állapotával. A gyermek érése és a környezet állandó változásban levő kölcsönhatása révén bekövetkező fejlődés során alakulnak ki a gyermek azon képességei, amelyek alkalmassá teszik az iskolai életre.

Az iskolaérettség egy fejlődési folyamat eredménye, amely a képességek bizonyos fejlettségi szintjét jelenti és azokat a képességeket foglalja magába, amelyek a gyermek beiskolázhatósága szempontjából alapvetőek.

Az iskolaérettség kritériumai:

- Biológiai (idegrendszeri)
- Pszichikus
- Szociális szempontból kell megfelelnie a gyermeknek az iskolai követelményeknek úgy, hogy a tanítás, tanulás ne legyen káros hatással testi vagy pszichés egészségére.

Biológiai alkalmasság

Optimális testi fejlettséget és egészségi állapotot jelent, amely magába foglalja az életkorának megfelelő testsúly, testmagasság mellett a nagy- és finommozgások összerendezettségét és a látás-mozgás megfelelő koordinációját. Fontosak az ép érzékszervek, látás- és halláshibákat ki kell szűrni. (A védőnői vizsgálatot egyénileg kell elvégezni, az intézményes lebonyolítás megszűnt!)

Pszichikus alkalmasság kritériumai:

- Beszédfejlettség,
- Értelmi fejlettség,
- Érzelmi, akarati érettség,
- Munkára való képesség

A **beszédfejlettség** formális és tartalmi fejlettséget is jelent, amely a beszéd tisztaságában, folyamatosságában, megfelelő kifejezőképességben, szókincsben nyilvánul meg.

Értelmi fejlettségen belül a beiskolázandó gyermeknél bizonyos terjedelmű és kitartású aktív figyelmet, koncentrációs készséget és bizonyos értelmi képességet is elvárunk. Elvárjuk az emlékezeti befogadást, a felidézés készségét. Gondolkodás terén szükséges a lényeglátás fejlettsége, képesnek kell lennie elemi fogalmak, ítéletek és következtetések alkotására, valamint differenciáló és ok-okozati összefüggések felismerésére.

Érzelmi téren követelmény a korának megfelelő kiegyensúlyozottság, hiszen ez a közösséghez való alkalmazkodás alapja. A dacosság ebben az életkorban már nem természetes jelenség, érvekkel meggyőzhetőek.

Akarati téren akkor iskolaérett a gyermek, ha képes ön maga irányítására, mozgási igényének akaratlagos leküzdésére legalább olyan mértékben, hogy a tanórák nagy részében fegyelmezetten viselkedjen és az iskolai munkába aktívan bekapcsolódjon. A dacosság ebben az életkorban már nem természetes jelenség, érvekkel meggyőzhetőek.

Szociális érettség kritériumai:

- Közösség igénye és az abba való beilleszkedés igénye
- Feladattudat, szabálytudat
- Érzelmi kiegyensúlyozottság, szociabilitás
(szociabilitás: a közösséghez való alkalmazkodás képessége)
- Kontaktuskészség
- Szófogadás, a felnőtt irányításának elfogadása
- Önállóság

Lényeges az **alkalmazkodás** társakhoz, felnőttekhez, új szabályokhoz, hiszen egy újabb közösség tagja lesz.

Rendelkeznie kell **feladattudattal, szabálytudattal**. Kötelességét akkor is teljesíti, ha játszani szeretne. Jellemző a monotonia tűrés, azaz az egyhangú, „unalmas” feladatok elvégzésére való képesség

(hiszen több sorban kell majd leírni a gyakorlandó betűt is). Fontos, hogy elviselje a kudarcot! Akadályoztatás esetén se adja fel a céltevékenységet, képes legyen kivárni.

A szociális érettség kifejezője az **önállóság** is, képesség az önkiszolgálásra, alapvető önellátásra.

- Önállóan mosakodnak.
- Mosdó rendjére vigyáznak, WC papírt önállóan használnak.
- Fogat mosnak, a fogápoló eszközöket tisztán tartják.
- Önállóan használják a zsebkendőt, tüsszentéskor, köhögéskor kezüket a szájuk elé teszik.
- Ruházatot le- és felvesznek, ruhát egyszerűen hajtogatnak.
- Segítenek társaiknak, felnőtteknek, észreveszik az elvégzendő feladatot.
- Helyesen használják a kanalat, villát, kést, szalvétát.
- Étkezés közben kulturáltan, nyugodtan viselkednek.

Alapismeretek:

- Felismernek személyeket hangszínek alapján, érzékenyek környezetük hangjaira
- Egyszerű, játékos táncmozgásokat végeznek
- Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, téralakításban, építmények egyensúlyának megteremtésében
- Élményeiket, elképzeléseiket szívesen megjelenítik rajzaikban
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák (fül, ruha), képesek megkülönböztető jegyeket használni (fülbevaló)
- Próbálnak mozdulatokat lerajzolni
- A megismert technikákat (vágás, ragasztás) önállóan alkalmazzák
- Ismerik és használják az összehasonlítást kifejező relációkat (több, kevesebb, ugyanannyi stb.)
- Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig

- Térbeli tájékozódásukban értik és használják a viszonyszavakat (alá, alatt, és fontos a bal és jobb!)
- Mozdításuk összerendezettebb, harmonikusabb, ügyesebb

Szükségesnek tartom, hogy az iskolaérettség mellett néhány szót az **iskola éretlenségről** is szóljak.

Az **iskola éretlen gyermek** egész személyiségében vagy egyes részterületeken (biológiai, pszichés vagy szociális) lassabban fejlődött, így elmarad a hasonló korú társaitól.

Az iskolaéretlenség tehát az iskola elkezdésére átmeneti alkalmatlanságot jelent a fejlettségben való általános vagy részleges elmaradás miatt.

Testi fejlettségben: Alkatban nem alakul ki az iskolás testforma (második alakváltozás), termetük alacsonyabb, testsúlyuk kisebb.

Pszichikusan: Jellemző a figyelem fáradékonysága, elterelhetősége. Gondolkodásuk nem a lényegre ragadja meg, hanem a számukra érzelmileg fontosat. Általános tájékozottságuk, ismeretanyaguk hiányos. Hiányzik a munkaérettség, állandóan serkenti, biztatni kell őket.

Szociális téren: Az éretlen gyermek akarata korához képest fejletlen, az érzelmek uralkodnak felette. Mint a fentiekben látjátok az iskolaérettség nem az értelmi képességek meglétét, az iskolaéretlenség pedig nem annak a hiányát jelenti, hanem egy sokkal komplexebb dolog.

A természetes, spontán érés során a gyermeknél bizonyos készségek kialakulnak és képességek kibontakoznak, de a teljes iskolaérettséghez a szakszerű óvodai és az otthoni foglalkozás elengedhetetlen.